

§ 16 MILJØGODKENDELSE
af udbringningsarealer
Lucernemarken 30, 7600 Struer

Struer Kommune

Registreringsblad

Titel:	§ 16 miljøgodkendelse udbringningsarealer Lucernemarken 30, 7600 Struer
Dato for godkendelse:	8. september 2010
Virksomhedens navn:	Frisenborg
CVR-nr.:	85032011
Ejendomsnummer:	6710015819
Matr. nr. og ejerlav:	19f og 4u, Resen By, Resen 8, Den vestlige Del, Resen
Adresse:	Lucernemarken 30, 7600 Struer.
Ansøger:	Jens Dalgård Sørensen
Konsulent:	Henrik Germundsson, Østre Hovedgade 44, 7560 Hjern, 97464929, 40305697, germunds@mail.dk
Tilsynsmyndighed:	Struer Kommune
Rådgiver:	Orbicon, Emil Blichfeldt, KS: Ditte Granlien/Peter Nygaard
Kontrolleret af:	Elsebet Bondgaard

Ikke-teknisk resumé

Jens Dalgård Sørensen har søgt Struer Kommune om godkendelse af udbringningsarealer på bedriften Lucernemarken 30, 7600 Struer.

Ansøgningen vedrører godkendelse af ejendommens 47,64 ha udspretningsarealer, hvoraf 32,8 ha ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Arealerne ligger sydvest for Resenstad.

Der søges en § 16 godkendelse i forbindelse med modtagelse af husdyrgødning, svarende til 66,5 DE svinegylle og kvæggylle. Der udspreddes ikke husdyrgødning fra egen bedrift. Der modtages i nudrift fra samme ejendom, 66 DE i svinegylle og dybstrøelse fra kalve.

Der ansøges om godkendelse af alle ejendommens udspretningsarealer, til modtagelse af husdyrgødning.

Da 32,8 ha af udbringningsarealet tilhørende Lucernemarken 30 er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, kræves der godkendelse af arealerne efter § 16 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Struer Kommune en § 16 godkendelse til arealerne på en række anførte vilkår.

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Klagevejledning og offentliggørelse	6
Generelle vilkår	8
Vilkår for udspretningsarealer	9
Struer Kommunes samlede vurdering	11
BAT (bedste tilgængelige teknik) - Udbringning	12
Påvirkning af grundvand	12
Påvirkning af overfladevand	13
Påvirkning af natur	15
Internationale naturbeskyttelsesområder	16
Miljøteknisk beskrivelse	21
Oplysninger om ansøger og ejerforhold	21
Husdyrgødning	21
Harmoniregler	23
Bilag 1: Oversigt over udbringningsarealer	24
Bilag 2: Arealer ift. § 7, Natura 2000-områder	25
Bilag 3: Nitratfølsomme indvindingsområder og drikkevandsområder	26
Bilag 4: § 3 natur ved arealerne	27
Bilag 5: Arealer og vandløb	30
Bilag 6: Beskyttede sten- og jorddiger, fredede fortidsminder	31
Bilag 6: Beskyttede sten- og jorddiger, fredede fortidsminder (mark 3)	32

Indledning

Jens Sørensen, Lucernemarken 30, 7600 Struer har ansøgt Struer Kommune om en § 16 godkendelse jf. husdyrgodkendelsesloven¹ af ejendommens arealer.

Ansøgningen vedrører et udspretningsareal på 47,64 ha, som skal anvendes til udspretning af husdyrgødning svarende til i alt 66,5 DE. Dette er sammensat af 36,5 DE kvæggylle og 30 DE svinegylle. På ejendommens jorde udspreddes husdyrgødning svarende til 1,4 DE pr. ha.

I nudrift udbringes 66 DE husdyrgødning, sammensat af 30 DE svinegylle og 33 DE dybstrøelse fra slagtekalve.

Læsevejledning

Godkendelsen er opbygget så vilkår står først sammen med konklusionerne fra den samlede vurdering. Derefter følger Struer Kommunes samlede vurdering samt en miljøteknisk beskrivelse af det ansøgte projekt.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgningskema nr. 10694 af 24-06-2010, version 5 (beregningsgrundlag 10-2008-A).

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven med tilhørende bekendtgørelse² samt Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i habitatbekendtgørelsen³. Jf. denne skal kommunen, før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau, afskæringskriterier

Godkendelsen er vurderet i henhold til husdyrlovens og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer, afskæringskriterier samt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴, Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og

miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt habitatbekendtgørelsen⁵.

Husdyrloven beskriver 4 beskyttelsesniveauer eller afskæringskriterier, hvor de 2 er relevante for en § 16 arealgodkendelse, nemlig:

1. Fosfor

- Natura 2000-områder overbelastet med fosfor
- Lavbund
- Lerjord

Alle arealer ligger i opland til Natura 2000-områder der er overbelastet med fosfor. Ingen af arealerne ligger i lavbundsområde ikke omfattet af okkerklasse 1 - derved er alle arealer i fosfor klasse 0.

Jf. fosforberegningerne i ansøgningssystemet er fosforkravet overholdt.

2. Nitrat

- Overfladevand (nitratklasser 1-3)
- Grundvand (nitratfølsomme indvindingsområder)

Arealerne ligger i nitratklasse 1 eller 2, dvs. der er restriktioner udover harmonikravet. Restriktionerne er imødekommet ved 8 % ekstra efterafgrøder.

Ca. 70 % af arealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder. Beregninger viser, at udvaskningen til grundvandet overholder husdyrlovens tilladelige niveau, idet der udvaskes maksimalt 53 mg nitrat pr. liter og udvaskningen i ansøgt drift er reduceret ift. nudrift.

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Struer Kommune hermed godkendelse til ovennævnte bedrift på en række vilkår. Det er endvidere Struer Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for drift af landbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i udspretningsareal, husdyrgødningsmængder og typer eller lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lbk. nr. 1486 4/12/2009)

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/03/2009.

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

⁴ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med senere ændringer

⁵ Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Godkendelse skal, jf. § 17 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

Det er overførslen af husdyrgødning fra et husdyrbrug med § 10 tilladelse eller § 11 og § 12 godkendelser, der udløser krav om en § 16 godkendelse, hvis forholdene gør, at der er restriktioner på anvendelsen af husdyrgødning. Bliver overførslen af husdyrgødning ikke gennemført, f.eks. fordi den planlagte udvidelse i forbindelse med §§ 10-12 ikke gennemføres, bortfalder § 16 godkendelsen, med mindre der modtages anden husdyrgødning, som kræver en § 16 godkendelse. Hvis overførslen derimod påbegyndes og aftalen opsiges efter nogle år bortfalder § 16 godkendelsen derimod ikke, jf. dog lovens § 33 om bortfald ved manglende udnyttelse i 3 på hinanden følgende år.

Kommentarer til afgørelsen

Udkast til godkendelse har været sendt i høring hos ansøger og dennes konsulent i 14 dage. Efterfølgende har udkastet været i partshøring fra **den 16. juli 2010 til den 9. august 2010** (sagsparter fremgår af s. 7).

I høringen er der/er der ikke kommet bemærkninger til udkast til godkendelse.

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 6. oktober 2010 ved kontortids ophør påklages til Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jf. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 84-87. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Ugeavisen Struer den 8. september 2010.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i lov om miljøgodkendelse af m.v. af husdyrbrug kapitel 7.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Struer Kom-

mune, Østergade 11-15, 7600 Struer eller pr. mail til teknisk@struer.dk, som videresender klagen med sagens akter.

Klagen skal være modtaget af Struer Kommune senest onsdag den 6. oktober 2010, inden kontortids ophør.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet iht. husdyrlovens § 81, stk. 1.

Hvis afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

På Struer Kommunes vegne

Elsebet Bondgaard
Biolog

Kurt Vanggaard
Natur og Miljøchef

Meddelelse om afgørelse er sendt til:

Ansøger

Jens Sørensen, Lucernemarken 30, 7600 Struer.

Henrik Germundsson, Østre Hovedgade 44, 7560 Hjerm, germunds@mail.dk

Gylleafgiver

Thomas Sørensen, Trehøjevej 2, 7600 Struer

Ejer af forpagtede arealer

Frank Sonne, Resenborgvej 4, 7600 Struer

Øvrige parter

Struer Forsyning Vand A/S, Jyllandsgade 1, 7600 Struer (Kobbelhøje Vandværk), forsyning@struer.dk

Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing, post@rin.mim.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, midt@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund. Jens Thygesen, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, jkt@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator distrikt 3, att.: Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomite Struer, struer@dn.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4b, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalgruppe Struer, Peder Pedersen, Mejdalvej 14, 7500 Holstebro, struer@dof.dk

Holstebro Museum, Museumsvej 2, 7500 Holstebro, niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Generelle vilkår

Drift

1. Godkendelsen omfatter samtlige udsprængningsarealer tilhørende og forpagtet af Jens Sørensen, Lucernemarken 30, 7600 Struer, tilknyttet CVR nr. 8503211 (arealerne fremgår af bilag 1)
2. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
3. Udsprengningen skal foretages i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer, der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
4. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på bedriften. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.

Miljøteknisk vurdering

Drift

Det forudsættes, at bedriften indrettes og drives i overensstemmelse med det i sagen forelagte. Oversigt over udbringningsarealer fremgår af bilag 1.

Vilkår for udspretningsarealer

Udbringning

5. På bedriften er der 47,64 ha, der må anvendes til udspretning af husdyrgødning jf. bilag 1.
6. Der må årligt maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 66,5 DE med maksimalt indhold af fosfor på 1.216,06 kg.
7. Der må derudover ikke tilføres anden organisk gødning, som f.eks. slam til bedriftens arealer.
8. Der skal altid være mindst 8 %-point ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav mht. til lovpligtige efterafgrøder på egne og forpagtede udspretningsarealer.
9. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.
10. Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd
11. Der skal til enhver tid over for tilsynsmyndigheden kunne fremlægges sædskifte, markplaner, gødningsplaner og –regnskaber eller lignende, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for de i godkendelsen stillede vilkår. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor 5 år tilbage. Tilsvarende skal der foreligge dokumentation for forpagtnings- og overførselsaftaler.
12. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses.
13. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
14. Efter udbringning af gylle på mark og fyldning af gyllevogne skal det sikres, at diverse rør og slanger m.v. er tørt, så der ikke spildes gylle på veje.
15. Udbringning af gødning mm. må ikke foretages på jord, som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på stærkt skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
16. På dele af mark 2 og 3 skal udbringningen af gylle ske ved nedfældning på sort jord og græsmarker, da disse dele af arealerne er beliggende indenfor 1.000 m af § 7 naturområde

Miljøteknisk vurdering

Udbringning

Ejet og forpagtet udspretningsareal er på 47,64 ha. I ansøgt drift modtages 36,5 DE kvæggylle og 30 DE svinegylle. I alt giver dette 66,5 DE svarende til 6.734,95 kg N/år og 1.216,06 kg P/år.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens tilladte 1,4 DE/ha er overholdt, da der udbringes 1,4 DE pr. ha.

For at give fleksibilitet ift. typen (kvæg, svin, mink) af den modtagne gødning er der sat vilkår om maksimal modtagne antal DE/år og maksimalt fosforindhold. Der er ikke sat krav til maksimalt kvælstofindhold, da antallet af DE beregnes ud fra kvælstofindhold. Udvaskning til overfladevand og grundvand, opnås ved at udlægge 8 %-point flere arealer med efterafgrøder end Plantedirektoratets krav.

To arealer (mark 2 og mark 3) ligger delvist indenfor 1.000m af et § 3 beskyttet overdrev, der er udpeget jf. § 7 i husdyrloven. Disse dele af arealerne er omfattet af lovkrav om nedfældning (se arealer på bilag 2).

Ingen af udbringningsarealerne grænser op til § 3 natur. Alle arealer har tidligere modtaget husdyrgødning.

Der er ca. 3,8 km fra udbringningsarealerne til nærmeste Natura 2000-område, nr. 28 Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø (EF-habitatområde, nr. 28 Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø samt EF-fuglebeskyttelsesområde, nr. 28 Nissum Bredning).

Jævnfør teknisk notat fra DMU (2006) er depositionen af kvælstof negligerbar, når afstanden fra kilden er omkring 3 km. Det er derfor kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i målelig grad vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Struer Kommune vurderer på baggrund af afstanden til Natura 2000-områder og naturområdernes målsætning, tålegrænser, baggrundsniveauet og den potentielle merbelastning, at ammoniakfordampningen fra udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af naturtyper og arter i udpegningsgrundlaget.

Mark 3 ligger 13 m fra § 3 sø. Det er derfor ikke fundet nødvendigt at fastsætte vilkår for bræmmer til søen. Der er ingen vandløb nær udbringningsarealerne.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift, samt oplysninger om N- og P-klasser for det ansøgte udbringningsareal, viser beregningerne, at beskyttelsesniveauet for kvælstof og fosfor er overholdt.

Ca. 70 % af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Det er ved beregninger vist, at beskyttelsesniveauet for udvaskning af nitrat fra rodzonen i de nitratfølsomme indvindingsområder er overholdt i ansøgt drift. Der ansøges om udvaskning på 53 mg nitrat/l, hvilket er en reduktion i forhold til nudriften.

Det vurderes, ud fra de indsendte beregninger, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt, samt at udbringningen ikke vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning af de nitratfølsomme områder.

Der er sat krav til dokumentation af sædskifte, gødningsplan, forpagtnings- og overførselsaftaler da det standardsædskifte og husdyrtryk, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af kvælstofudvaskningen og fosforbalancen fra husdyrbruget. Det er dermed grundlaget for at de fastlagte beskyttelsesniveauer overholdes.

Struer Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet, samt kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold, har Struer Kommune vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for anvendelse og drift af udspretningsarealerne, **ikke** vil medføre en væsentlig øget virkning på miljøet.

Det er derfor Struer Kommunes opfattelse at:

- udspretningen kan ske uden væsentlig gene for naboer,
- udspretningen sker under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder ansøgningen endvidere afskæringskriterierne. Derfor meddeler Struer Kommune miljøgodkendelse til udbringningsarealerne på en række vilkår.

Ansøgningen er udløst af, at der søges om udvidelse/ændring af husdyrproduktionen på Trehøjevej 2, 7600 Struer, som i deres ansøgning søger om, at afsætte svinegylle og kvæggylle (66,5 DE) til Lucernemarken 30, 7600 Struer.

I før-situationen er der modtaget og udbragt 66,0 DE husdyrgødning, svarende til 6.160 kg N/år og 1.072 kg P/år.

Dette er fordelt som følgende:

- 33 DE dybstrøelse (slagtekalve) fra én afgiver (Trehøjevej 2)
- 33 DE svinegylle én afgiver (Trehøjevej 2)

Der søges nu om godkendelse til udbringning af husdyrgødning fra i alt 66,5 DE svarende til 6.734,95 kg N/år og 1.216,06 kg P/år.

Dette er fordelt som følgende:

- 36,5 DE kvæggylle fra én afgiver (Trehøjevej 2)
- 30 DE Svinegylle én afgiver (Trehøjevej 2)

Der er 47,64 ha til rådighed til udspretning af de 66,5 DE husdyrgødning.

Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK nr. 294 af 31/03/2009). Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.

Udtalelse fra andre myndigheder

Da arealerne ikke ligger i andre kommuner eller nær nabokommunegrænser, har det ikke været relevant at indhente udtalelse fra andre kommuner.

Påvirkning af omgivelserne

I det følgende behandles det ansøgte i forhold til:

- BAT - bedste tilgængelige teknik
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur
- Internationale naturbeskyttelsesområder

Der gives godkendelse til, at husdyrgødning svarende til 66,5 DE i kvæggylle og svinegylle, kan udspreddes på egne arealer, som udgør 47,64 ha. Det ansøgte dyretryk er på 1,4 DE/ha på eget areal.

BAT (bedste tilgængelige teknik) - Udbringning

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat inden for plantebrug, så er det Struer Kommunes opfattelse, at mange af elementerne i BAT-notat (BREF-dokumentet) for svine- og fjerkræbrug er universelle indenfor landbrugsområdet og derfor kan overføres til plantebrug.

BAT og godt landmandskab i forhold til udbringning er bl.a. følgende tiltag:

- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning
- at udbringning af gødning foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst
- at man anvender moderne udbringningsudstyr til udspretning og om nødvendigt nedpløjer husdyrgødningen
- at man tilstræber at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. i køligt, fugtigt og vindstille vejr eller ved direkte nedfældning.
- at der tages højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skrånninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte.

Det vurderes at den beskrevne drift med de stillede vilkår lever op til BAT.

Struer Kommune vurderer sammenfattende, at der med den beskrevne drift er taget de nødvendige forholdsregler indenfor rammerne af økonomisk proportionalitet.

Påvirkning af grundvand

32,8 ha af udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder. I disse områder er grundvandsressourcerne, som danner grundlag for vandværkernes drikkevandsforsyning, særligt følsomme for næringsstofbelastning.

Der er lavet udvaskningsberegninger for udspretningsarealerne. Beregningerne viser, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen ligger på maksimalt 53 mg/l for de udbringningsarealer, hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde.

Der er ingen vedtaget indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for området. Derfor gælder husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav om, at der ikke må ske en merbelastning af arealerne, når udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg N/l. Det er beregnet, at der sker en reduceret belastning i forhold til nudrift, hvilket betyder, at kravet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt.

Tallet for N-udvaskning i nudrift er beregnet ud fra den forudsætning, at der er tale om en konventionel bedrift, der anvender maksimalt tilladt kvælstof i gødningen.

Det vurderes derfor, at beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet er overholdt, samt at udbringningen ikke vil medføre en øget miljøpåvirkning af de nitratfølsomme indvindingsområder. Kommunen vurderer ikke, at der er forhold der gør, at det er nødvendigt, at sætte yderligere vilkår for at reducere udvaskningen.

De øvrige arealer ligger i områder med almindelige drikkevandsinteresser. Her vurderes de generelle harmoniregler at være tilstrækkelige til at sikre grundvandet.

Kort over drikkevandsområder og nitratfølsomme områder fremgår af bilag 3.

Til sikring af grundvandet er der i indvindingstilladelserne til almene vandværker, ikke almene vandværker, enkeltvandforsyningsanlæg og markvandingsboringer stillet vilkår om driften i nærzonen omkring boringen. Overholdelse af vilkårene i disse tilladelser sikrer, at der ikke sker nedsivning af gødningsstoffer og sprøjtemidler til grundvandet langs borerøret eller i boringens nærzone. Endvidere gøres opmærksom på, at der i bekendtgørelse nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask mv. af sprøjter, er krav til, at marksprøjter ikke må påfyldes og vaskes indenfor 300m af almene og ikke-almene vandforsyningsanlæg.

Påvirkning af overfladevand

Vandløb

Udledning af organisk stof, med øget bakterielt iltforbrug i vandløbet til følge, er en af hovedårsagerne til manglende målsætningsopfyldelse i mange af landets vandløb.

Der er ingen vandløb, grøfter eller dræn nær af udspretningsarealerne. Nærmeste målsatte vandløb (Resen bæk) er ca. 250 m fra mark 5, og 500 m fra resterende arealer. Arealer afvander til Resen Bæk. Resen Bæk afvander til Nissum Bredning, Limfjorden.

Målsætningen for Resen bæk tager sigte mod at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet hhv. laksefiskevand.

Målsatte vandløb.

Vandløb	Målsætning	Status for målsætning	Bemærkninger
Resen Bæk (strækning : Kildevæld - Langergård)	B ₀ Gyde- og yngel- opvækstområde for laksefisk	Ikke opfyldt i 2005	Det målsatte vandløb ligger ca. 250 m nedstrøms mark 5.
Resen Bæk (strækning : Langergård -Dalgårdsvej)	B ₁ yngel -opvækstområde for laksefisk	opfyldt i 2005	Det målsatte vandløb ligger ca. 500 m nedstrøms markerne 1, 2, 3 og 4.

Da der ikke er risiko for direkte udledning af organisk stof fra arealerne til Resen Bæk, vurderes det at det ansøgte ikke vil være i modstrid med kommuneplanens vandløbsmålsætning, samt naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper.

Søer

Der er ingen målsatte søer beliggende på udbringningsarealerne. Ca. 1.000 m øst for udbringningsarealerne ligger brakvandssøen Kilen, som er målsat som A1/B. Arealerne afvander ikke til Kilen.

Nær udbringningsarealerne er der flere § 3 søer. Mark 3 er beliggende 13 m fra en sø beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. For pågældende udbringningsareal gælder, at det ikke er stærkt skrånende (under 6 grader) ved søen (kilde: Danmarks Miljøportal). Derudover er der, jf. det indtegnede markareal i ansøgningen, minimum 13 m bræmme til søen, hvorfor overfladeafstrømning af husdyrgødning ikke vurderes at udgøre en risiko ved normale nedbørshændelser.

Det er derfor kommunens vurdering, at udspretning af gylle på de pågældende arealer, i sædvanligt omfang og efter gældende regler, ikke vil medføre en forøget belastning af § 3 søens miljøtilstand i forhold til nudrift.

Marint opland

Udspretningsarealerne ligger i oplandet til Nissum Bredning, Limfjorden.

Målsætningerne for fjorden er ikke opfyldt og en risikoanalyse af Limfjorden fra Miljøministeriet⁶ har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som blandt andet stimulerer væksten af planteplankton, søsalat og algebevoksninger på bundplanterne. Bakteriell nedbrydning af den øgede organiske masse, medfører øget iltforbrug, hvilket har en negativ effekt på miljøtilstanden i fjorden. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Nitrat

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasserne 1-3 som er de kvælstoflølsomme områder i forhold til hav og fjord. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et

⁶ Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risikovurdering af fjorde, søer mm. i Danmark. Analysen kan ses på http://www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/L_8_Ringkoebing_Fjord.htm

samlet krav til hele bedriften. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for, hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i oplandet og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Arealerne (47,64 ha) ligger i henholdsvis nitrat klasse 1 og 2 og dermed er det vurderet at recipienten er sårbar overfor kvælstofbelastning på disse arealer. Ved beliggenhed i nitratklasser reduceres de generelle harmoniregler. Reduktionsprocenten er beregnet til 65,7 %, dvs. at de generelle harmoniregler for bedriften reduceres med 34,3 %. Derfor er de generelle harmoniregler reduceret fra 1,4 DE/ha til 0,9199 DE/ha for at overholde kravene til overfladevand ift. nitratudvaskning. Dyretrykket på udbringningsarealet er i henhold til det ansøgte projekt 1,4 DE/ha, og der er derfor anvendt ekstra efterafgrøder for at kompensere for dette krav. Der er sat vilkår om ekstra efterafgrøder.

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødningen har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. Indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnes på grundlag af normaltal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks Jordbrugs Forskning.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer. Da der på alle marker er valgt samme sædskifte som referencesædskiftet, stilles der ingen vilkår til sædskifter på arealerne. Ifølge den indsendte ansøgning viser beregning at det maksimale dyretryk, DE_{max} , er 0,9199 og det reelle dyretryk, DE_{reel} for ansøgt drift, er 1,4 DE/ha.

Beregningerne for ansøgt drift viser at N-udvaskningen beregnet via Farm-N giver en maksimalt tilladelig udvaskning på 60,6 kg N/ha og en reel udvaskning i ansøgt drift på 59,8 kg N/ha.

Der er altså valgt virkemidler, der holder kvælstofudvaskningen på niveau med den maksimale tilladelige udvaskning. Til sammenligning er N-udvaskningen i nudrift beregnet via Farm-N til 66,3 kg N/ha. Dvs. udvaskningen reduceres med 5,7 kg N/ha i forhold til nudrift. Der udvaskes altså samlet set 271,55 kg N/år mindre fra rodzonen på ejendommens areal i ansøgt drift end i nudrift.

Reduktionspotentialet er 0-50 % og 51-75 % for arealerne, og worst case beregningerne i Farm-N viser, at N-udvaskningen fra arealerne til Nissum Bredning, Limfjorden Nissum Bredning reduceres fra ca. **1.604,5 kg N i nudrift** til ca. **1.447,2 kg N i ansøgt drift**, dvs. en beregnet belastnings reduktion på ca. 157,3 kg N.

Arealerne bliver drevet konventionelt.

Arealerne ligger i et opland til Natura 2000-område, nr. 28 Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø (EF-habitatområde, nr. 28 Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø samt EF-fuglebeskyttelsesområde, nr. 28 Nissum Bredning). Nissum Bredning er meget sårbar overfor kvælstofudvaskning. Imidlertid tilbageholdes mellem 51-75 % af kvælstoffet på 4/5 af arealerne, på grund af oplandets reduktionspotentiale. Det vil sige at Nissum Bredning kun modtager en begrænset mængde nitrat, idet størstedelen af den tilførte nitrat enten bindes organisk eller omdannes til atmosfærisk kvælstof i oplandet til recipienten.

Da arealerne tilbageholder moderate mængder kvælstof og udvaskningen lig det maksimalt tilladelige, og reduceret ift. til maksimal nudrift, og lovens beskyttelsesniveau i øvrigt er overholdt, er det vurderet, at det ikke er nødvendigt at stille skærpede vilkår i forhold til kvælstof udover de generelle harmoniregler. Struer Kommune vurderer også at udspreddingen ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af Nissum Bredning.

Fosfor

Alle udbringningsarealerne ligger i opland til Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor. Projektet er tilpasset således, at der som gennemsnit for bedriftens arealer kan opnås et gennemsnitligt fosforoverskud der er mindre end det maksimalt tilladelige. Alle arealer befinder sig i fosforklasse 0.

Der udspreddes 25,5 kg P/ha og der fraføres 21,1 kg P/ha, hvilket giver et gennemsnitligt fosforoverskud på 4,4 kg P/ha svarende til et samlet fosforoverskud på ca. 209,6 kg P/år på bedriftens arealer. Afskæringskravet for fosfor ift. husdyrbekendtgørelsen er beregnet til 4,5 kg P/ha/år, og kravet er dermed overholdt.

Fosforoverskuddet er øget i forhold til før situationen med 1,6 kg P/ha, hvilket giver en samlet øget belastning på 133,4 kg P/år. Det vurderes at bidraget fra bedriften ikke i sig selv vil medføre en væsentlig øget påvirkning af miljøtilstanden i Nissum Bredning, Limfjorden. I den forbindelse tillægges vægt, at der er 250 m til nærmeste vandløb og at arealerne ikke er dræned. Der er dermed ikke risiko for direkte erosion af organisk stof fra arealer til vandløb og der sker endvidere ikke direkte afledning af næringsberiget vand fra arealer til vandløb. Det vurderes, at der samlet set, ikke vil ske en væsentlig ændring af fjorden miljøtilstand.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om P-klasser for det ansøgte udbringningsareal, er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Udspreddingen må dog ikke være større, end harmonireglerne giver mulighed for.

Det vurderes, ud fra beregningerne, afstand til vandløb, og at lovens beskyttelsesniveau er overholdt, at udspredding ikke vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning af Kilen og Venø bugt.

Påvirkning af natur

Areal status

Arealerne ligger i et område der ikke er udlagt til andet formål.

Biologiske spredningskorridorer:

Ingen af arealerne ligger ved eller i biologiske spredningskorridorer.

Beskyttede sten- og jorddiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

Langs dele af markerne 2, 3, 4 og 5, samt tværs over mark 3 er det diger. De må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation, der i givet fald skal meddeles af kommunen.

Fredede fortidsminder

Idet der er gravhøje på udspreddingsareal 3 (høj på sydvestlig del af mark med frednings nr. 190326), gøres opmærksom på, at der i henhold til § 29f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre kommunen meddeler dispensation hertil.

Beskyttede naturtyper

På det vedlagte kort (bilag 4) er angivet, hvilke naturtyper der nær udbringningsarealerne er registreret efter § 3 i Lov om naturbeskyttelse. På bilag 2 er angivet de nærmeste § 3 arealer der endvidere er omfattet af husdyrlovens § 7.

Ingen arealer grænser direkte op til § 3 arealer.

De nærmeste § 3 naturarealer ift. udbringningsområderne er:

- 500 m til B målsat mose NV for mark 3.
- 600 m til B målsat eng SØ for mark 3.
- 250 m til C målsat overdrev NV for mark 5.

Nærmeste § 7 område jf. Husdyrloven:

- 700 m sydøst for mark 3 ligger et overdrev udpeget efter § 7.

Naturområder (søer, vandløb, heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev) der er beskyttede i henhold til § 3 i Lov om naturbeskyttelse må generelt ikke tilføres gødningsstoffer.

For ferske enge og overdrev gælder dog, at driften må fortsætte som den var før lovens ikrafttræden i 1992. Det vil sige at driften af arealerne ikke må intensiveres i forhold til årene før 1992. Dette indebærer bl.a. at de 2 naturtyper højst må tilføres samme mængde gødning som i perioden op til 1992. Naturenge/overdrev vil normalt slet ikke, eller kun i beskedent omfang, blive tilført gødningsstoffer. Har arealerne i en årrække efter 1992 ikke fået tilført gødning, må gødningstilførsel ikke genoptages.

Da ansøgningen ikke indebærer væsentlige ændringer i markdriften, vurderes markdrift i form af omlægning, gødskning, behandling med plantebeskyttelsesmidler og andre jordbrugsaktiviteter derfor ikke at give anledning til øget påvirkning af områdets beskyttede naturtyper.

Det er hensigten med den nye husdyrgodkendelseslov, at etableringen af bufferzoner om udpegede naturområder (§ 7 arealer) skal yde den nødvendige beskyttelse af naturområderne. Udbringning af flydende husdyrgødning på marker beliggende i en afstand på under 1.000 m fra et § 7 areal er omfattet af krav om nedfældning efter husdyrgødningsbekendtgørelsens⁷ §§ 24 og 38. På det vedlagte kort (bilag 2 og 4) er angivet, hvilke naturtyper der findes nær udbringningsarealerne.

Der findes naturarealer registreret efter § 7 indenfor 1.000 m af udspretningsarealerne. Nærmeste § 7 område, en t overdrev, findes 700 m sydøst for mark 3 (bilag 2). Arealerne indenfor 1.000 m er omfattet af bekendtgørelsens krav om nedfældning. Bilag 2 viser hvilke dele af arealer der er omfattet af krav til nedfældning (dele af areal 3 og 2). Ansøger anvender jf. BAT beskrivelsen nedfældning på sort jord og i græs, hvilket der er sat vilkår om.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 og habitatdirektivet fra 1992 indeholder fælles EU-regler for naturbeskyttelse. Direktiverne pålægger bl.a. medlemslandene at udpege og beskytte levesteder og rasteområder for fugle og beskytte truede naturtyper og plante- og dyrearter, hhv. fuglebeskyttelses- og habitatområder (samlet betegnet som internationale naturbeskyttelsesområder eller Natura 2000-områder).

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, dyre- og plantearter. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.
- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Derfor er Struer Kommune internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Udpegningsgrundlag opdateres som udgangspunkt hvert 6. år og kan ses på www.blst.dk.

Ingen af de ansøgte udbringningsarealer ligger indenfor områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder.

Udspretningsarealerne er beliggende i oplandet til Limfjorden. I Limfjorden er Natura 2000-området Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø (nr. 28), som er udpeget som Habitatområde (nr. 28) og Fuglebeskyttelsesområde nr. 28, Nissum Bredning.

Der er ca. 3,8 km fra udbringningsarealerne til Natura 2000-området. Arealerne afvander via Resen Bæk, ca. 5 km nedenstrøms til Nissum Bredning.

Natura 2000-området er udpeget på grund af dets bevaringsværdige naturværdier i form af specielle plante- og dyrearter. For eksempel er Nissum Bredning levested for hvinand og toppet skallesluger. Målsætningerne for fjorden er ikke opfyldt, og en risikoanalyse af Lim-

⁷ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006.

fjorden fra Miljøministeriet⁸ har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, hvilket medfører algeopblomstring, med reduceret sigtbarhed til følge. Reduceret sigtbarhed begrænser dybdeudbredelsen af bundplanter.

Bundplanterne er en nøgleparameter for miljøtilstanden i Limfjorden og af stor betydning for hvinand og toppet skallesluger, som lever på vand. Når der sker en tilbagegang i mængden af bundplanter, vil det mindske fødegrundlaget de fuglearter. Da mængden og dybdeudbredelsen af bundplanterne er styret af lys, er vandets klarhed en god parameter til at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter. Derfor er disse forhold fremhævet i den regionale målsætning for fjorden. Dermed vanskeliggør næringsstofbelastningen opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Risikoanalysen viser således, at kun med en lavere næringsstofftilførsel kan miljømålene nås i områdets kystvande.

Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Bredning har været faldende fra 2001-2007.

Samlet vurdering - vandområder

Det er vurderet at arealerne er beliggende i områder der har en moderat reduktionskapacitet for kvælstof og fortrinsvist udenfor risikoarealer ift. fosforafstrømning. Kvælstofudvaskning til overfladevand er mindre end det maksimalt tilladte, som beskrevet i afsnittet: Nitrat s. 13 og 14. Den tidligere viste worst case udledning af kvælstof er baseret på, at der ikke sker kvælstofomsætning i vand, men det vurderes imidlertid, at der vil ske en vis omsætning af kvælstof og binding af fosfor i vandområder nedstrøms arealerne.

Belastningsreduktionen af N kan i forhold til fjorden, ses som et skridt i den rigtige retning, mens den øgede fosforbelastning er et skridt i den forkerte retning. Ændringerne er dog stadig så begrænsede i forhold til fjordens volumen, at det ikke vil ændre Limfjordens miljøtilstand.

Struer Kommune vurderer, at den beregnede øgede P belastning og N belastnings reduktion ift. nudrift beregnet efter ansøgningssystemets beregningsmetoder, har en begrænset betydning for Nissum Brednings målsætning og integritet. Derfor vurderer Struer Kommune, at det ikke vil være aktuelt med yderligere fosfor- og kvælstofberegninger.

Samlet vurdering - terrestrisk natur

Da der ikke grænser arealer op til § 3 natur vurderes direkte afstrømning af næringsstoffer ikke at være en risiko for disse. Ligeledes vurderes at fordampningen af ammoniak fra arealerne at være i et så beskedent omfang at det ikke har væsentlig betydning for § 3 arealerne (afstand til B målsat mose er over 500m). For § 7 arealerne vurderes vilkår til nedfældning på dele af arealer at være tilstrækkeligt til at beskytte overdrevet.

Da arealerne ikke er beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderes ammoniakfordampning umiddelbart at være eneste potentielle påvirkning på de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder.

Da der er ca. 3,8 km til nærmeste habitatområde med ammoniakfølsom natur vurderes ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning ikke at kunne påvirke habitatområdet grundet den store afstand.

Ammoniakdeposition aftager eksponentielt med afstand fra kilden. Ammoniaktabet fra udbringningen vil derfor ikke bidrage til målbar merbelastning af andre habitatområder eller internationale naturbeskyttelsesområder, da disse er længere væk.

Samlet konklusion

Jf. habitatbekendtgørelsen⁹ er det med baggrund i ovenstående vurderet, at udvaskning af kvælstof, potentielt fosfortab og ammoniakfordampning som følge af det ansøgte projekt ikke vil forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

⁸ Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risikovurdering af fjorde, søer mm. i Danmark. Analysen kan ses på http://www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/1_8_Ringkoebing_Fjord.htm

⁹ Bekendtgørelse nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 1. maj 2007

Kumulativ effekt

I forhold til den kumulative effekt vurderes det, at arealerne kun har begrænset påvirkning af Nissum Bredning, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning.

Ydbringning på arealerne overholder de generelle landbrugsregler og husdyrlovens beskyttelsesniveauer, og det vurderes, at udvidelsen ikke vil medvirke til en væsentlig forringelse af forholdene i fjord og havområderne.

Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Bredning har været faldende fra 2001 til 2007 sammen med de stadig større krav til miljøteknologi, efterafgrøder, og skærpede beskyttelsesniveauer i lovgivningen, vurderer Struer Kommune, at udledningen af næringsstoffer ikke giver anledning til en væsentlig merpåvirkning eller en forringelse af habitatområderne.

Når Vand- og naturplanerne foreligger, og de ekstra nødvendige undersøgelser er gennemført, kan Struer Kommune foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at reducere markoverskuddet yderligere for at undgå at projektet er til skade for habitatområdet. Dette kan gøres ved at kommunen tager projektet op til revurdering efter husdyrgodkendelseslovens § 40, og meddeler de nødvendige påbud om reduktion af næringsstofudledningen.

Udvidelse af husdyrproduktionen på ejendommen medfører ikke væsentlige påvirkninger af relevante vandløb. Bedriften overholder de generelle landbrugsregler.

Det vurderes derfor, at udvidelsen er i overensstemmelse med regionplanens målsætninger og habitatdirektivet, hvad angår de ferske overfladevande og de marine områder.

Det vurderes samlet for overfladevand at ansøgte projekt overholder det i husdyrloven fastlagte beskyttelsesniveau for Nissum Bredning. Der er ikke naturområder hvor det skønnes nødvendigt at indføre et strengere beskyttelsesniveau end det i loven anførte.

Artsfredninge, rødlistearter og Bilag IV-arter

I Habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, og så uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges. På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistelister eller bilag IV-arter.

En række dyr, som er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring udspretningsarealerne. På baggrund af "Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at det kan være odder, markfirben, spidssnudet frø, stor vandsalamander, strandtudse, birkemus samt flagermus arterne: vandflagermus, damflagermus og sydflagermus. Udspretningen på arealerne vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter.

I det følgende vurderes forekomsten af arter, hvor udspretningsarealerne ligger inden for eller i nærheden af artens naturlige udbredelsesområde. Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af de pågældende arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er arts afhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn.

Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men det vurderes, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Odder. En undersøgelse i 1980 viste, at den danske bestand var gået drastisk tilbage og der blev iværksat en række forvaltningsmæssige tiltag. Bestandsudviklingen har siden været positiv og odderen lever nu i store dele af Jylland. Det må derfor formodes, at den forekommer i Resen Bæk, medens det vurderes, at de små grøfter og vandløb i projektområdet ikke vil være velegnede som permanente levesteder, men de kan evt. benyttes under vandringer. Der opføres ikke anlæg ned til vandløbssystemerne. Det vurderes på den baggrund, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne for odderen væsentligt.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men noget pletvist. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter, overdrev, råstofgrave, diger, stengærder og på vej- eller jernbaneskrånninger. Det vurderes, at udspreddingen på arealerne ikke vil påvirke evt. levestedet væsentligt i negativ retning.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, dog er den fåtallig i det vestlige Jylland. Den er registreret en del steder i den sydøstlige del af kommunen og forekommer muligvis i vandhullerne i nærheden af projektområdet. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand og gerne på de lerede jorder, men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Det vurderes, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller (oprensning kræver § 3 tilladelse fra kommunen) vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af landet. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På denne baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Det vurderes, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Strandtuds. Strandtuds er gået stærkt tilbage i Danmark, og er blevet sjælden i mange dele af landet. Det har en stor positiv betydning for strandtuds at der er vandhuller med lavt vand, der tørrer ud i løbet af sommeren. Det kan også yngle i vandhuller, der lige er dannet eller nogle med helt nøgne kanter. Dens vigtigste ynglevandhuller er mange steder nøgne søer i grusgrave. Den kan dog også findes langs større, næringsfattige søer med spredt og tynd røskov. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Det vurderes, at strandtudse ikke forekommer i nærheden af markerne og at gennemførelse af projektet ikke har indflydelse på arten.

Birkemus. Birkemus er i Danmark fanget eller observeret i ældre skove, kratskove, enge samt på dyrkede marker. I Skandinavien findes arten ofte i birke- og pilekrat. Det er vanskeligt at sige noget entydigt om artens habitatkrav. Formentlig stiller arten forskellige krav til opholdssted, dels i forbindelse med vintersøvn (permanent, tørt opholdssted f.eks. veldrænet ældre skov), og dels i forbindelse med sommerens fouragerings- og yngleområde. Et bud på habitat vil derfor være, at birkemus kan findes hvor gamle skov- eller moseområder støder op til dyrkede marker eller skovenge. På trods af denne brede habitatdefinition findes birkemusen kun i to vidt adskilte hovedområder i Danmark, herunder i det vestlige Limfjordsområde. Der er generelt kun få fangster og observationer af arten og et skøn over den danske bestands størrelse er vanskelig, da der ikke sker ændringer i arealanvendelsen vurderes det, at projektet ikke får nogen indflydelse for arten, såfremt der skulle forefindes en bestand i området.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under padderne ovenfor.

Det vurderes, at udvidelsen kun vil påvirke Bilag IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen. Der er i den forbindelse stillet vilkår således at dette ikke skulle kunne ske. Omvendt vurderes det, at lovlige håndtering af husdyrgødning indenfor udspreddingsområdet ikke vil have nogen negativ effekt på arterne.

Det er vurderet at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår for at sikre ovennævnte arter. Struer Kommune vurderer, at udvidelsen af bedriften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse. Udvidelsen vurderes samlet ikke at være i strid med regionplanens retningslinjer for naturbeskyttelse.

Struer Kommune har derfor samlet vurderet,

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor Natura 2000-områder, og
- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter. Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

Mangler i vurderingsgrundlaget

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes konsulent
- Kommunens egne oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra bedriften
- Regionplanens målsætninger og retningslinjer, (Struer Kommuneplan 2009-2020)

Kommunen er opmærksom på, at vurderingen af bedriftens kumulative effekt på natur og miljø bygger på et utilstrækkeligt grundlag, men som er det for tiden bedst mulige. F.eks. foreligger ikke ajourførte oplysninger om dyreholdet i det betragtede område, herunder specielt ikke om nyere ændringer heraf, udvidelser eller nedlæggelser. Der arbejdes på en forbedret udveksling af data på nationalt plan.

Endvidere er kommunens egne mål og forudsætninger om sårbarhed, tålegrænser mv. er under løbende revision. Desuden er både beregningsmetoder og modeller, der skal anvendes for at forudsige påvirkninger fra såvel denne bedrift som fra bedrifter i et givet område under ét, er tilsvarende under opbygning.

Den kumulative påvirkning af områdets natur og miljø er ikke beregnet specifikt for udvidelsen af produktionen på ejendommen uden for bufferområderne. Dette skyldes at det nødvendige beregningsværktøj endnu ikke er udviklet, samt at muligheden for at sammenkøre data vedrørende husdyrproduktion fra andre ejendomme i et betragtet område ikke er til stede på en operationel måde.

Indtil disse ting er på plads, er det kommunens opfattelse, at der overordnet set for et givet område formentlig kun i begrænset omfang vil være tale om nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Dette betyder generelt, at en udvidelse på en betragtet lokalitet i væsentligt omfang "modregnes" ved en reduktion på andre ejendomme, hvor produktionen nedlægges. Lokalt bliver der naturligvis tale om en forøgelse, men denne vil være indregnet og vurderet specifikt for udvidelsen.

For Struer Kommunes samlede vurdering af ændret udbringningspraksis på Lucernemarken 30 gælder, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen.

Miljøteknisk beskrivelse

Følgende afsnit er baseret op oplysninger fra ansøger og angiver således, sammen med relevante kortbilag forudsætningerne for afgørelsen.

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Navn: Jens Dalgård Sørensen
Adresse: Lucernemarken 30, 7600 Struer
Telefon: 97861024

Husdyrgødning

Jens Dalgård Sørensen, Lucernemarken 30, 7600 Struer søger en § 16 godkendelse i forbindelse med modtagelse af husdyrgødning fra 66,5 DE i kvæggylle og svinegylle.

Da Jens Dalgård Sørensens arealer er beliggende i et område, der er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområder, kræves der godkendelse af arealerne efter husdyrlovens § 16. Der sker ingen ændringer i forhold til nudriften og som beregningerne viser, sker der en mindre reduceret belastning af det nitratfølsomme indvindingsområde.

Ansøgningen vedrører et udspretningsareal på 47,64 ha som skal anvendes til udspretning af husdyrgødning svarende til i alt 66,5 DE. Dette er sammensat af 36,5 DE kvæggylle og 30 DE svinegylle. På ejendommens jorde udsprede husdyrgødning svarende til 1,4 DE pr. ha.

I nudrift udbringes 66 DE husdyrgødning, sammensat af 33 DE svinegylle og 33 DE dybstrøelse.

Tilført i nudrift:

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	3490,00 KgN	572,00 KgP	0,00 DE	33,00 DE

Afgiver:
 Thomas Sørensen
 Trehøjevej 2
 7600 Struer

CVR:27627137

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	2670,00 KgN	500,00 KgP	0,00 DE	33,00 DE

Afgiver:
 Thomas Sørensen
 Trehøjevej 2
 7600 Struer

CVR:27627137

Tilført i ansøgt drift:

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	3060,04 KgN	601,91 KgP	0,00 DE	30,00 DE

Afgiver:
 Thomas Sørensen
 Trehøjevej 2
 7600 Struer

CVR:27627137

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	3674,91 KgN	614,15 KgP	0,00 DE	36,50 DE

Afgiver:
 Thomas Sørensen
 Trehøjevej 2
 7600 Struer

CVR:27627137

BAT-redegørelse udbringning

- Udbringning af husdyrgødning afpasses afgrødernes behov.
- Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplan hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov.
- Al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel.

Ansøger beskriver at:

- Kvæggylle nedpløjes lige efter spredning. Gylle udlægges med slanger og nedfældes
- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor
- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv., således udbringning ikke giver anledning til unødige gener
- Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker

Harmoni regler

Landbrugsjord til rådighed	
	Ansøgt
Ejet	46,24 ha
Forpagtet	1,4 ha
I alt	47,64 ha

Harmoniarealet

Der modtages og udbringes 66,5 DE på ejendommens egne/lejede arealer: 47,64 ha. Med et harmonital på 1,4 DE pr. ha for det udbragte gødning på egne arealer er harmoniarealkravet beregnet til 47,64 ha.

Mark nr. 4 på 1,4 ha er ejet af Frank Sonne, Resenborgvej 4, 7600 Struer og forpagtet af Jens Dalgård Sørensen indtil 2013.

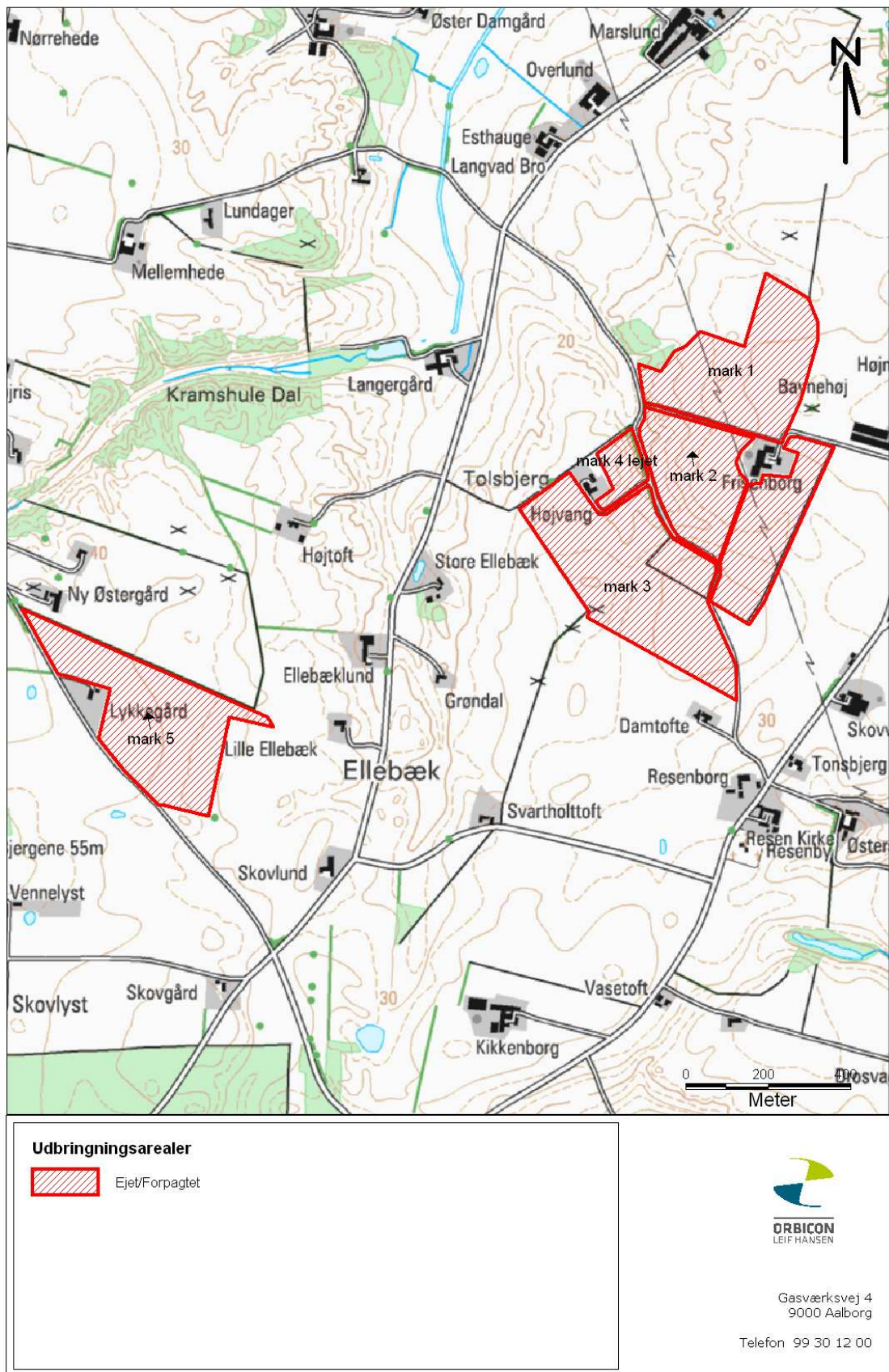
Der modtages ikke slam eller andet affald til udspreddning på udbringningsarealet.

Alle arealer har tidligere været anvendt som udspreddningsareal til husdyrgødning.

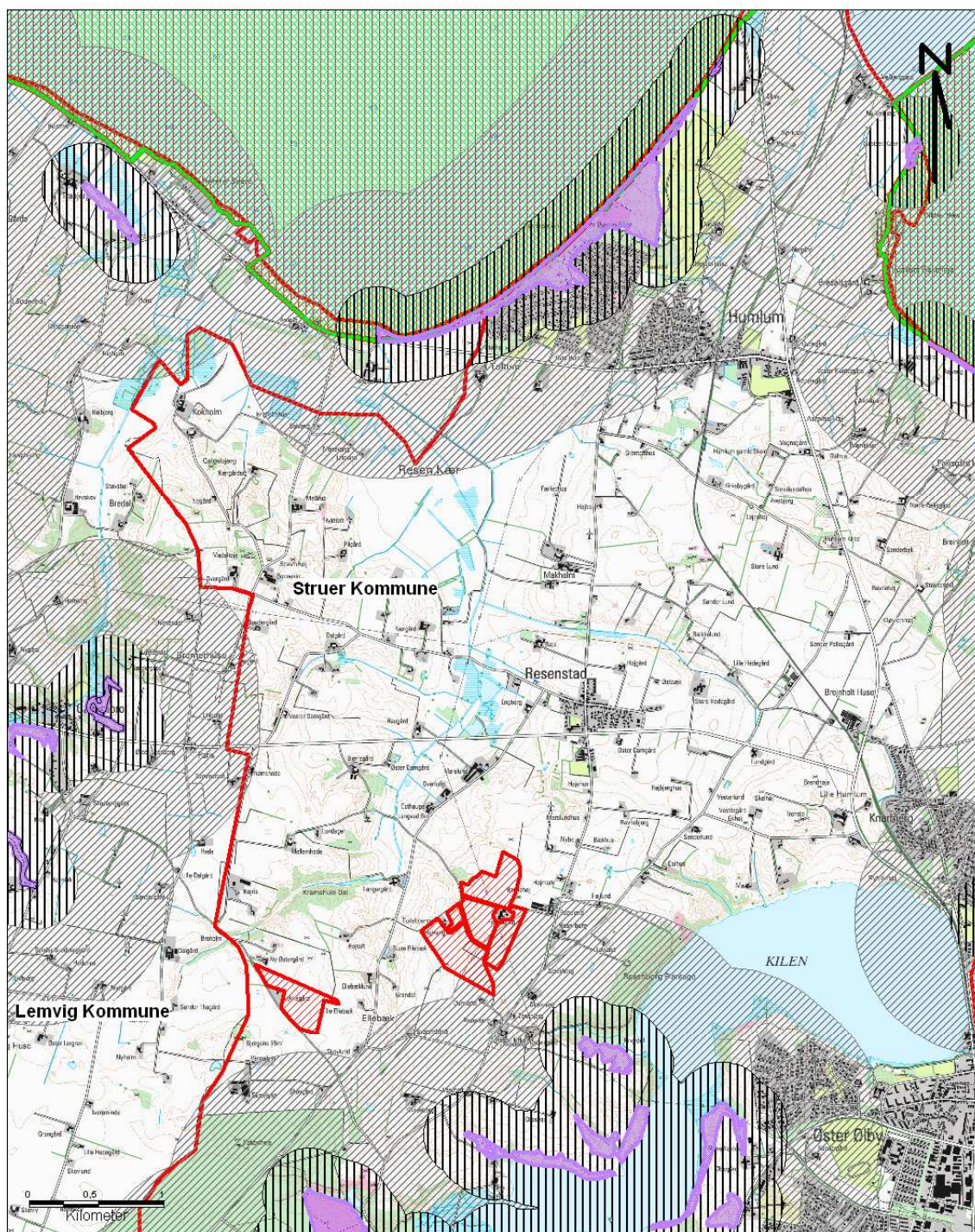
Oplysninger om drænforhold:

Alle markerne anført som udrænedede i ansøgningssystemet.

Bilag 1: Oversigt over udbringningsarealer

Bilag 2: Arealer ift. § 7, Natura 2000-områder

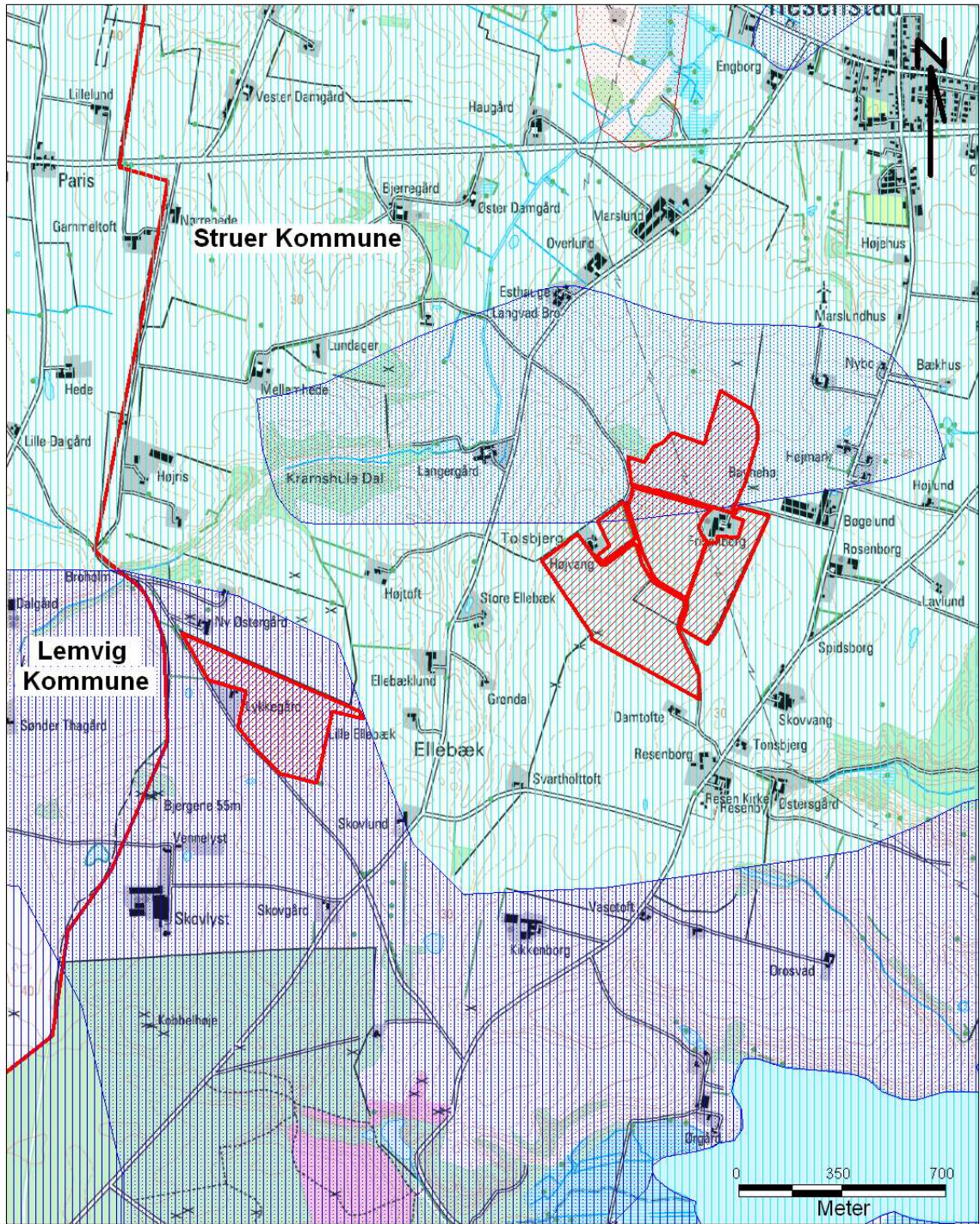

Udbringningsarealer	§ 7 beskyttet natur
Ejet/Forpagtet	Hede/overdrev
Kommunegrænse	Højmose
	Lobliesø
Natura 2000	Bufferzone I
EF Habitatområde	Bufferzone II
EF Fuglebeskyttelsesområde	

Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

Bilag 3: Nitratfølsomme indvindingsområder og drikkevandsområder

Udbringningsarealer		Nitratfølsomme indvindingsområder	
	Ejet/Forpagtet		
Drikkevandsinteresser			
	Almindelige		
	Begrænsede		
	Særlige		

Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

Bilag 3, fortsat

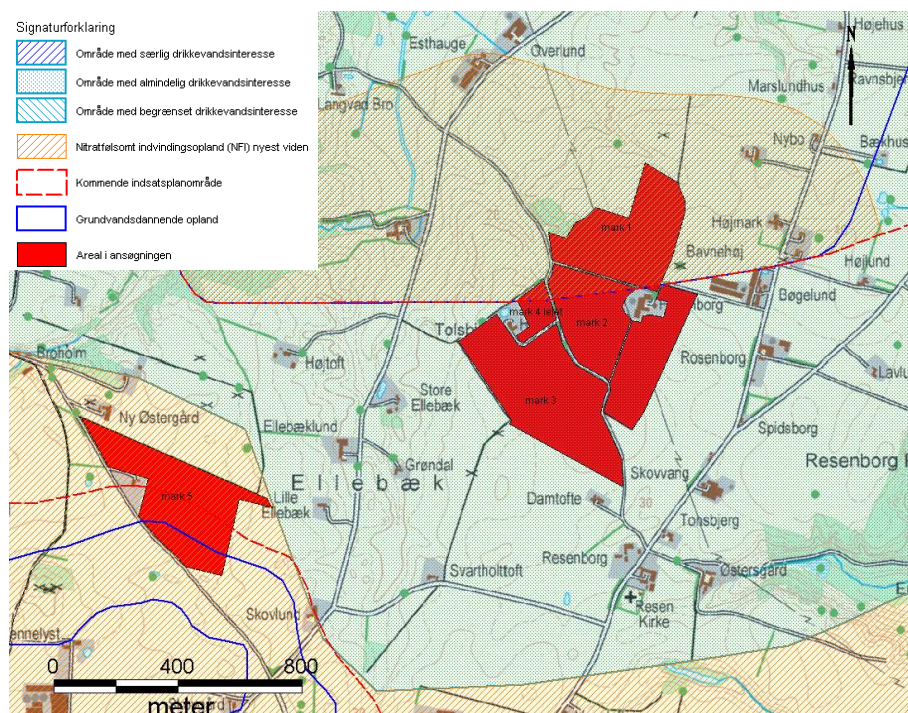
Grundvandsnotat Lucernemarken 30

Struer Kommune ingen bemærkninger til det ansøgte i forhold til grundvandet.

I forbindelse med en § 16 ansøgning er der søgt om modtagelse af husdyrgødning på følgende arealer Mark 1, mark 2, mark 3, mark 4 lejet og mark 5.

Arealet mark 5 ligger i et område med særlig drikkevandsinteresse. De øvrige arealer ligger i et område med almindelig drikkevandsinteresse. Arealerne mark 1, mark 2, mark 4 lejet og mark 5 ligger derudover i nitratfølsomt indvindingsopland.

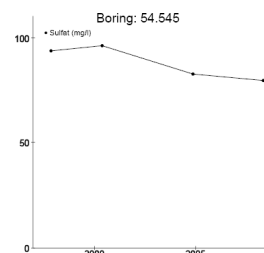
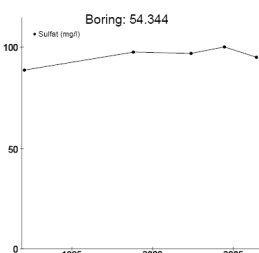
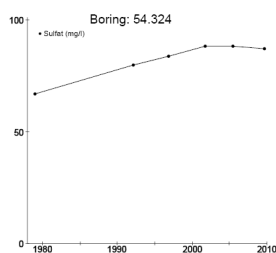
I ansøgningsmaterialet er der beregninger på mark 1, mark 2 og mark 5. Der mangler en beregning på mark 4 lejet. I ansøgningen fremgår det dog, at jordbundstypen og sædskiftet er det samme som på de øvrige arealer derfor antages det, at nitratudvaskningen ligger i samme niveau.

Mark 5 ligger inden for det kommende indsatsplanområde til Kobbelhøje Vandværk derudover ligger en del af marken i det grundvandsdannende opland. Vandkvaliteten fra Kobbelhøje Vandværk er god og der er ingen tegn på, at grundvandet er præget af landbrugsdrift.

Mark 1, mark 2 og mark 4 lejet ligger inden for det kommende indsatsplanområde til Bremdal Vandværk samt inden for det grundvandsdannende opland. I vandværkets borer er der ikke målt nitrat men sulfatindholdet har været stigende siden 1991 dog har niveauet de seneste år ligget stabilt højt mellem 80-100 mg/l.

Graferne viser udviklingen i sulfat i de 3 indvindingsboringer til Bremdal Vandværk

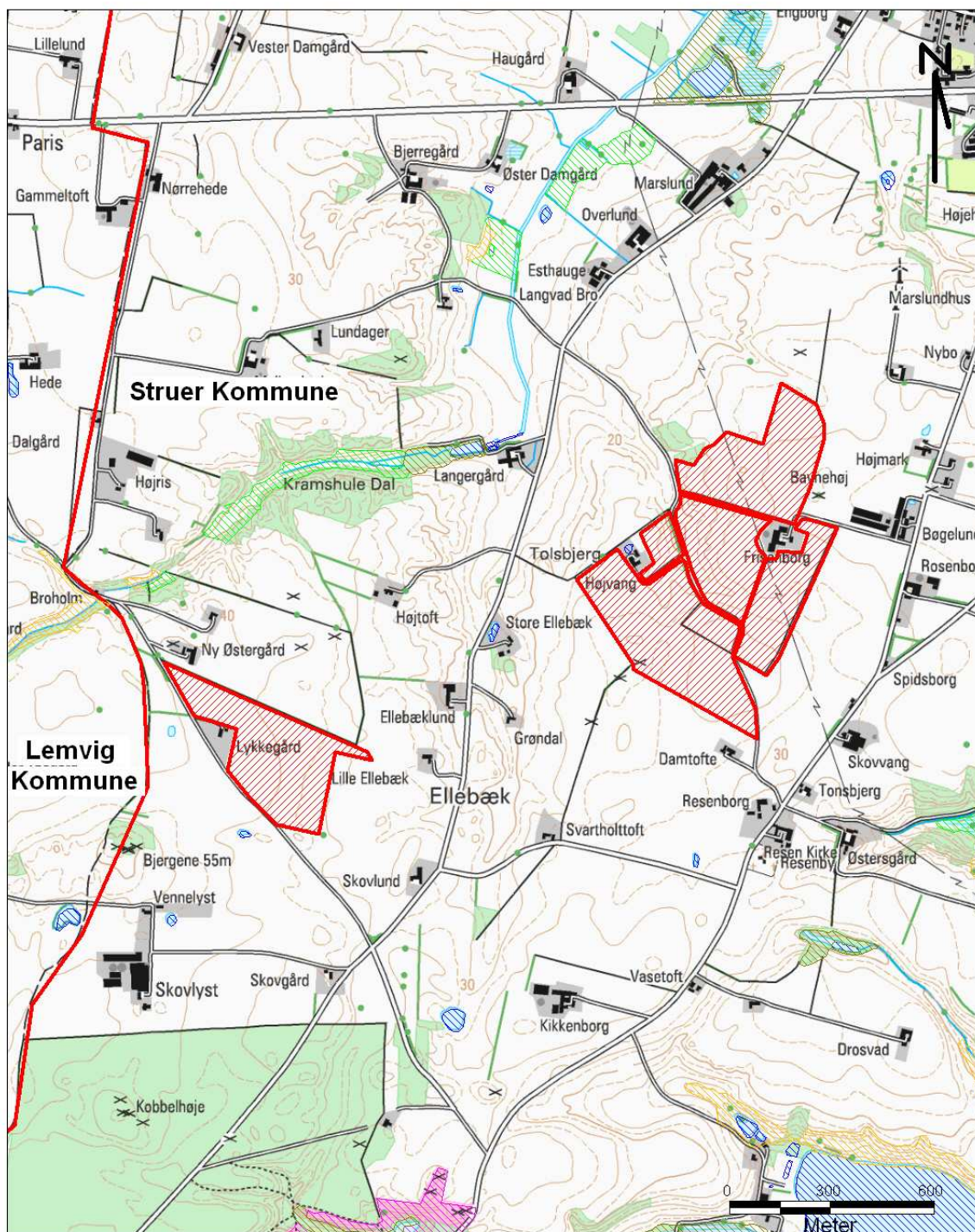
Geologien omkring Bremdal Vandværk er vekslende og vandværket indvin-der blandingsvand bestående af reduceret eller stærkt reduceret grundvand. Det høje sulfatniveau i grundvandet skyldes sandsynligvis påvirkning fra landbrugsdriften.

Beregninger af nitratudvaskningen på arealerne mark 1, mark 2 og mark 5 er 53 mg/l, hvilket er et fald på 6 mg/l i forhold til nudrift. Det antages, at udvaskningen på mark 4 lejet ligeledes ligger på 53 mg/l og er faldende.

Nitratudvaskningen er faldende og ligger tæt på 50 mg/l Struer Kommune har derfor ingen bemærkninger til det ansøgte i forhold til grundvandet.

Anni Lassen, geolog, den 8. juli 2010

Bilag 4: § 3 natur ved arealerne

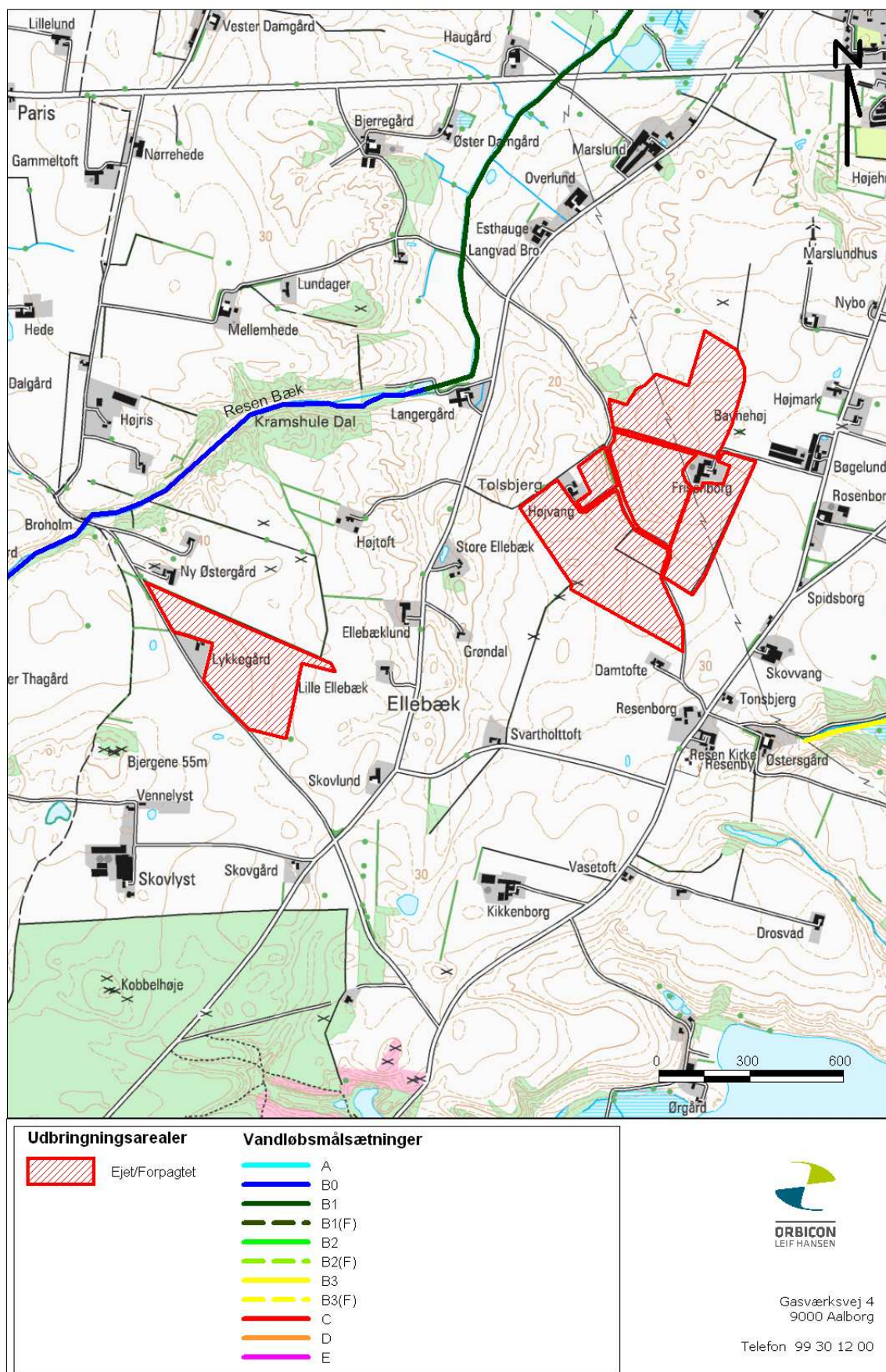

Udbringningsarealer	§ 3 beskyttet natur
Ejet/Forpagtet	Eng
Kommunegrænse	Hede
	Mose
	Overdrev
	Strandeng
	Sø

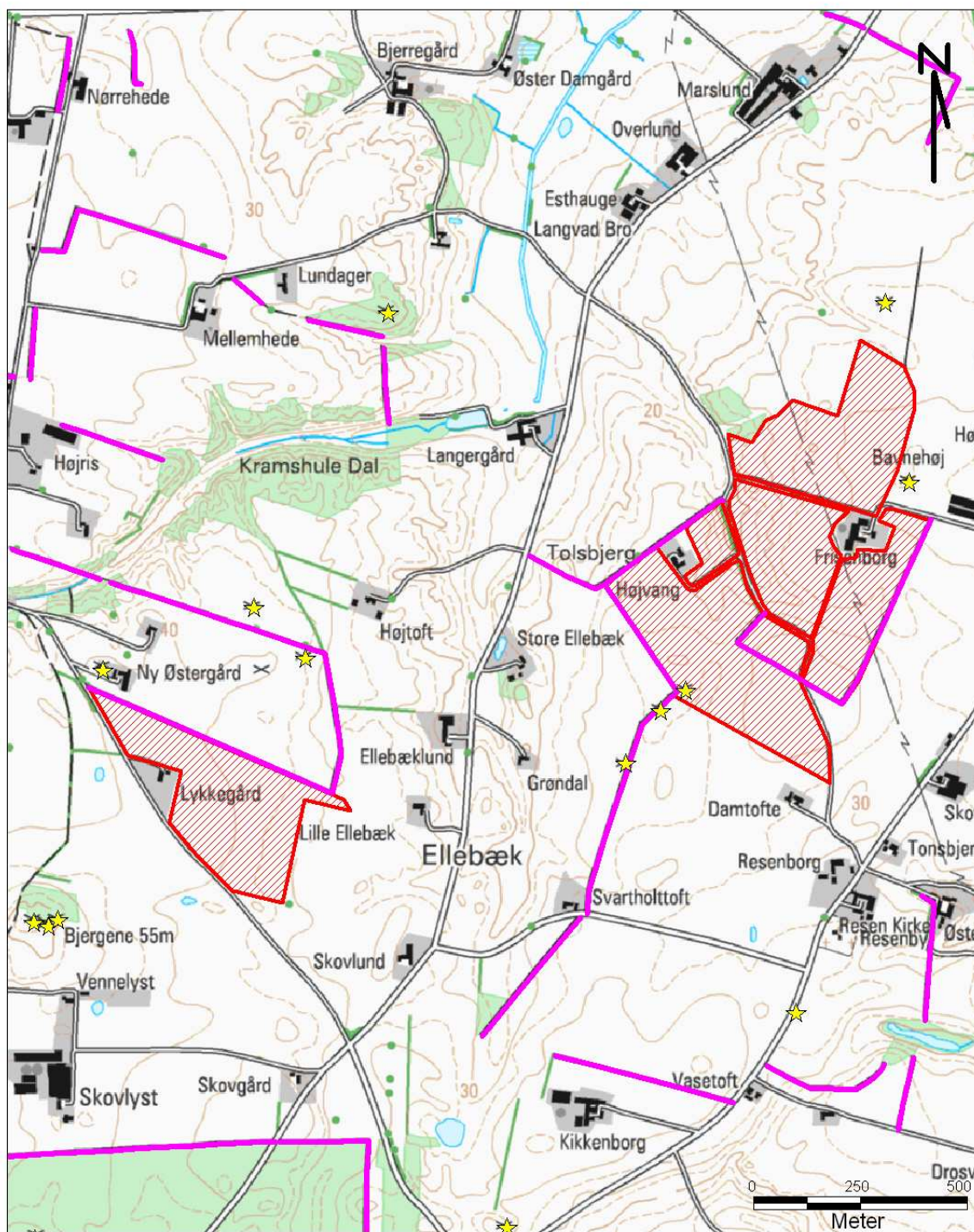

Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

Bilag 5: Arealer og vandløb

Bilag 6: Beskyttede sten- og jorddiger, fredede fortidsminder

Udbringningsarealer	Beskyttede sten- og jorddiger
 Ejet/Forpagtet	
Fredede fortidsminder	
	

Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00

Bilag 6: Beskyttede sten- og jorddiger, fredede fortidsminder (mark 3)

Udbringingsarealer	Beskyttede sten- og jorddiger
 Eje/Forpagtet	
Fredede fortidsminder	
	

Gasværksvej 4
9000 Aalborg
Telefon 99 30 12 00